

מס' הנוהל: DIMUT-כללי-004-02	שם הנוהל: הנחיות להערכת הסיכון שבהזרקת חומר ניגוד תוך ורידי בבדיקות דימות
אושר על ידי: פרופ' אלי קונן תאריך: מאי 2013	הופק ע"י: אגף דימות כללי- תרופות שותפי כתיבה ועדכון: דר' אביבה בן שלוש יעל פלד תאריך הוצאה: ספטמבר 2012 תאריך עדכון: מאי 2013

הנוהל: הנחיות להערכת הסיכון שבהזרקת חומר ניגוד תוך ורידי בבדיקות דימות

1. כללי

1.1 ככלל, הזרקת חומר ניגוד תוך ורידי בבדיקות דימות עלולה לגרום לתופעות לוואי חמורות עד כדי הלם אנפילקטי ומוות. לכן יש לבצע הערכת הסיכון לתופעות לפני ההזרקה. בשיבא משתמשים בחומרים שהם בעלי אוסמולריות נמוכה או איזואוסמולרים לא יונים בלבד.

2. מטרה

להגדיר למטפלים בדימות במכון הדימות את המידע הנחוץ לשם החלטה על הזרקת חומר ניגוד והפעולות שעליו לנקוט על מנת להעריך לאפשרות של תגובה לא רצויה בהזרקה הנוכחית.

3. הגדרות

3.1 הזרקה תוך ורידית – החדרת תכשיר רפואי לגוף המטופל דרך הוריד.

3.2 סוגי התגובות להזרקה חומר ניגוד:

- אנפילקטואידית – מתרחשת בצורה לא צפויה וסיבתה אינה ברורה.
- כימוטקטית – קשורה לאוסמולריות החומר המוזרק וכמותו.
- ווגאלית - קשורה לתגובתיות יתר של המערכת הפאראסימפטטית.

4. שיטה

בשלושת המקרים הבאים, אין להזריק חומר ניגוד:

- חולים שחוו שוק אנפילקטי בעבר.
- חולים עם פעולת יתר של בלוטת המגן.
- חולים המועמדים למיפוי עם יוד רדיואקטיבי.

4.1 לפני ההחלטה על הזרקה חומר ניגוד יש לברר:

4.1.2 אנמנזה מדויקת לגבי הסיכון לפתח תגובה להזרקה חומר ניגוד:

- קיום מחלת אסטמה.
- תגובה קלה עד בינונית להזרקה חומר ניגוד בעבר, אשר ביטויה גרד, התעטשות, פריחה, אורטיקריה, ברונכוספזם וכד'.
- תגובה אלרגית קשה לתרופות או חומרי מזון.

4.1.2 רמות קריאטנין בדם - חובה לברר רמות קריאטנין במקרים הבאים:

- חולים עם מחלה כלייתית.
- חולים עם סוכרת.
- גברים מעל גיל 65 שנים.
- חולים המקבלים טיפול כימותרפי.
- ככלל יש להביא תפקודי כליה לכל בדיקת CT הכרוכה בהזרקה חומר ניגודי.

4.1.3 חומר ניגוד על פי ערך קריאטינין:

- ערכים של עד 1.4 mg/ml מאפשרים הזרקה חומר ניגוד ללא בעיה.
- בערכים בין 1.5 mg/ml ועד 1.8 mg/ml ניתן להזריק תוך מתן הידרציה טובה.
- בערכים מעל 1.8 mg/ml לא יוזרק חומר ניגוד.